

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Nr. 4370/1914.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul
Episcop al Aradului, Orăzii Mari, Ienopolei și al
Hălmeagului, precum și al părților adnexate din
Bănatul-Timișan,

*Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia
Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și
Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salu-
tarea noastră arhierească!*

Jubiților creștini și fii sufletești!

Pe când ve-ți primi aceasta scrisoare pasto-
rală, carea — din cauza absentării noastre dela
reședință — vi-o trimit numai acum, voi ve-ți
fi aflat, că iubita noastră patrie comună Unga-
ria și cu ea toți concetățenii din monarhia
Austro-Ungară, am ajuns în stare excepțională,
din care motiv Majestatea Sa gloriosul nostru
Împărat și Rege Apostolic Francisc Iosif I. cu
autografa din Ischl, dela 28 iulie a. c. s'a aflat
îndemnat a adresă supușilor Săi următorul
manifest:

Cătră popoarele mele.

„Era dorința mea cea mai ferbinte, de a-mi
dedica anii dăruțiți din voia lui Dumnezeu lucră-
rilor de pace, și de a cruța popoarele mele
de jertfele grele și de sarcinile războiului.

În statul prevedinței a fost altcum decis.
Uneltirile unui contrar, stăpânit de ură, mă
constrânge să recurg la sabie, după lungi ani
de pace, pentru apărarea onoarei monarhiei, a
puterii și autorității sale, și pentru asigurarea
proprietății ei.

Regatul Sârbiei, care dela primele înce-
puturi ale independenței sale de stat, până în
vremile mai nouă, a fost sprijinit și protejat de
antecesorii mei și de mine, a apucat, cu o
ingrătitudine ușor uitătoare, încă cu ani mai
nainte pe calea dușmăniei deschisă față de
Austro-Ungaria.

Când după o muncă binecuvântată de
pace, în curs de trei decenii în Bosnia și Her-
țegovina, mi-am extins drepturile de Domnitor

asupra acestor țări, aceasta dispoziție a mea
a provocat în regatul Sârbiei, — ale cărui drepturi
n'au fost nici decum vătămăte, — izbucniri
de patimi neînfrânate și de ură amară. Guver-
nul meu a făcut atunci întrebuintare de fru-
moasele drepturi ale celui mai tare, și cu o
extremă indulgență și blândețe a cerut dela
Sârbia numai reducerea efectivului de trupe la
starea de pace, și făgăduința, că în viitor va
rămânea pe calea păcii și a amicitiei.

Conduc de acelaș spirit al moderațiunii,
guvernul meu s'a restrâns acum doi ani, când
Sârbia era implicată în războiu cu imperiul
turcesc, la apărarea condițiilor mai însemnate
de viață ale monarhiei. Atitudinii acesteia are
să mulțumească Sârbia în prima linie ajungerea
scopului în războiu.

Speranța, că regatul Sârbiei va ști prețui
marinimia și iubirea de pace a guvernului meu
și își va împlini cuvântul dat, nu s'a realizat.
Tot mai mare sa făcut flacăra urei față de mine
și casa mea, tot mai neascunsă s'a arătat nă-
zuința, de a se rupe cu forța teritorii indivizi-
bile de ale Austro-Ungariei.

Mahinațiunile criminale trec peste graniță,
pentru ca se îngroape în sudostul monarhiei
temeliile ordinii de stat, să clatine poporul,
— căruia eu i-am acordat cu iubire părintească
toată îngrijirea mea, — în credința față de casa
domnitoare și de patrie, să seducă tinerimea
aflătoare în desvoltare și să o îndemne la fapte
nelegiuite de nebunie și tradare. O serie de
atentate, o conspirație pregătită și executată
după plan, al cărei groaznic succes m'a lovit
pe mine și credincioasele mele popoare în inimă,
formează urma vizibilă sângeroasă a secretelor
mahinațiuni, cari din partea Sârbiei au fost
însenate și conduse.

Acestor uneltiri insuportabile trebuie să-se
pună stavilă și provocărilor neîntrerupte ale
Sârbiei trebuie să se pună capăt, dacă e să
rămână nevătămăte onoarea și demnitatea mo-
narhiei mele, iar desvoltarea ei politică, eco-
nomică și militară să fie scutită de continue
sguduiri.

În zadar a făcut guvernul meu încă o
ultimă încercare de a ajunge la acest scop cu

mijloace pacifice, de a înduplecă Sârbia, prin admoniție serioasă, la schimbarea atitudinii ei. Sârbia a respins pretensiunile cumpătate și juste ale guvernului meu, și a refuzat împlinirea datorințelor, a căror satisfacere formează în viața popoarelor și a statelor temelie naturală și necesară a păcii.

Trebuie să recurg deci la forța armelor, pentru a creă garanțiile indispensabile, cari pot asigura statelor mele liniștea internă și pacea durabilă în afară.

În această oră serioasă sunt deplin conștiu de întreaga gravitate a hotărârii mele și a răspunzabilității ce o am în fața celui atotputernic.

Am examinat și cumpănit toate.

Cu conștiință liniștită apuc pe calea, pe care mi-o arată datorința.

Am încredere în popoarele mele, cari în toate vremile viforoase s'au adunat în unire și credință în jurul tronului meu, și cari au fost gata totdeauna să aducă jertfele cele mai grele pentru onoarea, mărirea și gloria patriei.

Am încredere în viteaza armată a Austro-Ungariei, plină de entuziasm.

Am încredere în Atotputernicul, care va acorda învingere armelor noastre.

Ischl, 28 Iulie 1914. *Francisc Iosif* m. p.
Conte Stefan Tisza m. p.

Jubiților creștini și fii sufletești!

Am crezut de datorința mea să vă pun în vedere acest manifest nu numai pentru eternizarea lui în istoria bisericii noastre, dar deosebi cu scopul, ca voi cei de acum și cei ce vor urma după noi să înțeleagă și să știe, că Majestatea Sa gloriosul și preabunul nostru monarh numai foarte cu greu s'a hotărât pentru asemenea pas de războire și dacă totuși s'a hotărât, o făcut'o pentru aceea, pentru că între împrejurările date, cinstea Lui, a tronului, binele și fericirea patriei și a cetățenilor ei, și însăși demnitatea de mare putere a monarhiei, nu-L putea dispensa dela ridicarea armelor împotriva dușmanilor fără de lege.

Când însă preabunul nostru monarh se adresează către toți supușii de sub gloriosul Său sceptru, este datorința noastră să ne dăm seamă înainte de toate, că între acestea popoare, la a căror credință apelează Majestatea Sa, suntem și noi Români din întreaga monarhie, iar așa stând lucrul, este datorința noastră sfântă: să ne dăm seamă și de aceea că, între virtuțile moștenite de noi din moși strămoși, a strălucit ca soarele între celelalte corpuri cerești aceea virtute străbună a noastră, care o numim credință neclătită către tron și iubirea de patrie,

dela împlinirea cărei datorințe cetățenești, fii neamului și ai bisericii noastre românești, nu numai nu s'au dat nici când îndărăt, ci din contră au dat totdeauna cu dragoste și bunăvoință toată jertfa de bani și de sânge când li-s'a cerut și în măsura ce li-s'a cerut.

Tocmai de aceea, acum când credința noastră către tron și alipirea de patrie are să cadă în cumpănă deosebită, eu am nu numai credința, ci și convingerea firmă, că voi, iubii mei fii sufletești, veți fi la locul vostru, veți urma cu mândrie pe urmele străbunilor vostri întru împlinirea acestei datorințe cetățenești și cu atât mai vărtos, cu cât noi și neamul nostru nici când n'am pierdut din vedere fapta lui Brutus, a tinărului roman de odinioară, care plecându-și fața la pământul, pe care s'a născut, l-a sărutat zicând, că „pământul este mama lui”; în consecință ne știm da seama și acum ca și în tot trecutul nostru îndepărtat, de faptul, că locul, pe care ne-am născut și unde am crescut și trăim și noi, este patria noastră adevărată, el este mama noastră a tuturor neamurilor, cu cari ne-am trezit viețuind în societate pe acest pământ.

Și când acum ca și în trecut, ne știm precum și trebuie să ne știm da seama de acest adevăr, trebuie să ne mai dăm seama deosebit și de faptul, că nicidecum n'a fost pentru noi Români atât de priincios momentul pentru manifestarea iubirei de aproape și astfel pentru închegarea și întărirea adevăratelor legături de prietinie și consimțire cu concetățenii noștri, decât ce este în momentul de acum, ca întru apărarea tronului și a patriei să fim una în cugete și în simțiri, una în vorbe și în fapte cu toate neamurile de sub coroana Sfântului Ștefan.

Sunt grele zilele, prin cari trecem, dar tocmai aceasta mă îndeamnă să mă adresez vouă, iubit cler și popor, sfătuindu-vă cu dragoste și iubire părintească pe toți fărăosebire, ca conștii de greutatea situației și însuflețiți de pilda bună și vrednică de laudă a strămoșilor noștri, să stați acum, mai mult ca ori și când, neclintiți în credința și alipirea către patrie și Tron și să dați fără șovăire, tot ce vi-se cere de către înalta ocârmuire a statului pentru izbânda armelor monarhiei noastre în contra vrășmașului văzut și nevăzut.

Vă sfătuiesc totodată, să fiți tari în nădejdea binelui și să nu vă lăsați ispitiți de greutatea vremii, nici de vorbele dulci ale sfătuitorilor vicleni și înșelători, ci să aveți deplină încredere în guvernul Majestății Sale și să vă întăriți tot mai tare credința în Dumnezeu și în dreptatea cauzei, pe carea trebuie să o apărăm cu toată ființa noastră.

Vă sfătuiesc deosebi ca, în convenirile voastre publice și private să vă păziți cumpătul în vorbe și în fapte; să vă feriți de birturi și de toate locurile, cari, au puterea de a înfînta inima, de a întuneca judecata sănătoasă a minții și astfel de a împinge omul în păcate; să vă feriți și de ceartă și gâlceavă între voi, ori cu cei de altă limbă și credință.

Să dispară deci din inimile și cugetele tuturor ori ce ură și poftă de răzbunare, ci conduși de duhul sfintei evanghelii, să iertați cu dragoste creștinească toată nemulțămirea, ce ați crede că va făcut de aproapele vostru în vremea de pace. Și aceasta să o faceți cu atât mai vărtos, cu cât în fața vrășmașului comun, nu putem sta divizați nici după limbă și credință și nici după naționalitatea etnică, ci trebuie să fim una în cugete și în simțiri cu toți cetățenii iubitei noastre patrii. În urmare vă sfătuiesc cu toată căldura dragostei mele părintești și cu toată puterea cuvântului meu arhieresc, să nu perdeți din vedere, că ori care ar fi sfârșitul războiului de acum, noi tot aici avem să rămânem și să trăim în societate creștinească cu celelalte neamuri, deci să ne cugetăm și la aceea, că precum ne va fi ținuta de acum, așa ne va fi și dreptul la ocrotirea și sprijinirea noastră și a instituțiilor noastre din partea Guvernului țării, deci trebuie să ne dăm bine seama, că este în interesul bineprițit al nostru și al neamului nostru peste tot, să fim cu bune sentimente către toți concetățenii și să dați ascultare necondiționată tuturor factorilor și mai marilor, chemați a conduce trebile în stat în a susține buna rânduială în țară.

Și acum, când o parte înșămnată a fiilor voștri — întocmai ca și fiii celorlalți concetățeni stau sub armă, îmi împlinesc datorința de arhieru și părinte făcându-vă băgători de seamă la faptul, că luptătorii nu luptă numai pentru sine și ai săi, ci luptă pentru noi toți, ei luptă pentru cinstea și dreptatea sfântă a patriei noastre iubite și astfel pentru pacea și binele nostru al tuturor.

Tocmai de aceea, nu numai vă sfătuiesc părintește, ci vă și rog pre toți și cu toată puterea cuvântului arhieresc, ca, pe cei rămași acasă pe urma celor duși la arme să-i mângăieți și îmbărbătați, iar pe cei lipsiți să-i ajutați după putință, dar cu toată bunăvoința, ca să nu sufere lipsă în ale traiului și astfel să le faceți suportabile zilele lipsirii de acasă a fiilor și respective a părinților și soților lor.

Deosebi așteptăm dela iubita noastră preoțime și învățătorime și dela întreaga inteligență clericală și mireană, să lumineze poporul în

senzul acestui cuvânt al nostru ferindu-i pe toți de orice transgresiuni, cari între împrejurările date pot pricinui multă gâlceavă și supărare, pentru că din schinteia mică se aprinde focul.

Avizăm și îndatorăm apoi onorata și iubita noastră preoțime parohială ca în toate Duminecile și sărbătorile din cursul războiului cunoscut, nainte de rugăciunea amvonului să cetească cu îngenunchiare rugăciunea ocazională în textul următoriu:

„Stăpâne Doamne D-zeul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare departe, care toate le ocârmuești, de după a Ta înaltă înțelepciune și dreptate necuprinsă de mintea omenească, la Tine cădem cu umilință și Tie ne rugăm cu osârdie dintru adâncul sufletului nostru: privește Doamne din înălțimea tronului Dumnezeirei Tale cu blândeală și iubire părintească asupra monarhiei noastre, ajunsă în războire fără vina ei.

Tu Doamne al îndurării, înmulțește zilele și anii, susține și întărește scumpa sănătate a atotprealuminatului și gloriosului Împărat și Rege al nostru apostolic Francisc Iosif I-ul.

Tu Doamne al dreptății, aduți aminte de toate popoarele supuse sceptrului atotprealuminatului și gloriosului nostru monarh; aduți aminte Doamne de fiii neamului nostru și de fiii tuturor neamurilor monarhiei, cari în conștiința datorinței lor cetățenești au lăsat căminul părintesc, au lăsat soția și pruncii, părinții, frații și surorile, au lăsat deci toate ale lor și au plecat cu veselie la oaste întru apărarea drepturilor câștigate ale tronului și a patriei noastre.

Doamne al puterilor păzește sănătatea și viața, întărește brațul ostașilor monarhiei noastre și dă biruință armelor lor, ca astfel întregi și vîguroși să se întoarcă cu bucurie și veselie la vetrele lor, arborând steagul biruinței.

Doamne Dumnezeul mângăierii și părintele săracilor și a celor neputincioși, privește cu bunăvoință părintească și asupra celor de acasă, cari ziua și noaptea se cugetă la soții, părinții, fiii și frații lor îndepărtați, mângăie-i Doamne pe toți cu darul milostivirii Tale și-i învrednicește a se întări în nădejdea revederii sănătoase cu cei îndepărtați ai lor.

Doamne Dumnezeul nostru înaltă cornul puterii Tale și fă cu milostivire părintească; ca acest războiu să ajungă cât mai curând la sfârșit bun, spre gloria monarhiei și spre întărirea stăpânirii atotprealuminatului și gloriosului împărat și rege al nostru apostolic Francisc Iosif I-ul, dăruind nouă și tuturor popoarelor monarhiei liniștea trebuincioasă, pace și bună înțelegere cu toții, ca așa neîmpedecați să sporim în toate celea bune și folositoare mărind

cu bucurie și veselie preasfânt numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin." iar sub decursul împărțirii anaferei dispunem a se cânta tropariul dela sfîntirea apei mici „Mântuiește Doamne etc“.

Sunt deplin convins, că acest glas al meu va fi ascultat și împlinit de cătră voi toți și prin purtarea voastră creștinească și patriotică veți dovedi și voi numele cel bun al neamului nostru, care în toate veacurile s'a dovedit de popor de ordine, și de razăm neclătit al tronului și al patriei.

În aceasta bună credință încheiu acum cu cuvintele apostolului neamurilor și vă zic: „Darul Domnului nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțășirea sfântului Duh să fie cu voi cu toți“. Amin.

Arad, la 22 iulie (4 august) 1914.

Al vostru tuturor
de binevoitor

Ioan I. Sapp m. p.
Episcopul Aradului.

N. 2528. B—1914.

Circulară

Cătră toți protopresbiterii, preoții și cătră poporul credincios din districtul Consistorului eparchial gr. or. rom. din Oradea-mare.

Iubit cler și popor!

Preamilostivul Dumnezeu, care cărmuiește soarta împărățiilor și a popoarelor, a revărsat mărime și putere asupra monarhiei noastre austro-ungare, susținându-o pentru pacea, progresul și fericirea popoarelor, cari se află în sânul ei.

Dar pentru ca să probeze puterea și adâncimea credinței noastre, preamilostivul Dumnezeu trimite adeseori cercări asupra aleșilor săi.

În zilele acestea, când Maiestatea Sa preafălatul nostru împărat și rege Francisc Iosif I. și-a dat toate silințele să întărească principiile egalității, ale iubirii frățești, ale fericirii și progresului supușilor săi, fără osebite de naționalitate și religiune, monarhia lui este amenințată de un inamic, care punând de motiv aspirațiunile naționale, tinde să ducă până la sfârșit năzuințele sale criminale pentru zguduirea temelior ordinei de stat și rumperea teritoriilor aparținătoare nedespărțibil Austro-Ungariei. Dumnezeu însă nu va îngădui, ca dreptatea să fie călcată în picioare și încercările cele fărădelege să fie împlinite. Guvernul Maiestății Sale va ieși biruitor față de aceste încercări, spre mărirea patriei și spre bucuria popoarelor ei.

Dar pentru ca să ajungem la acest rezultat, avem cu toții datorința să ne alipim de tronul Maiestății Sale cesaro-regești, inspirați de sentimentul credinței și devotamentului cătră patrie și dinastie.

Poporul românesc are mai ales această datorie, deoarece împărații și regii din dinastia habsburgică în milostivirea lor i-au împlinit întotdeauna trebuințele și cererile lui legitime.

Deaceea vă invităm să dovediți prin faptele voastre dragostea, credința și devotamentul, de care sunteți inspirați față de preafălatul nostru împărat și rege apostolic.

Și astfel, mai întâi de toate, ca fii adevărați ai bisericii ortodoxe românești ridicați rugăciuni fierbinți cătră atotputernicul Dumnezeu să trimită sănătate și lungime de zile Maiestății Sale și să dea putere și izbândă armelor și oștirilor sale eroice, pentruca, nimicind sforțările dușmanului, să poată restabili pacea și liniștea țării. În rândul al doilea vă invităm să depărtați dela voi insinuările celor răi și să nu dați ascultare sfătuirilor răutăcioase. Lăpațați dela voi toate știrile răspândite cu scopul de a vă inspira frică și neîncredere. Aveți toată încrederea în guvernul Maiestății Sale, care și acum ca întotdeauna va lua măsurile convenite pentru siguranța vieții, averii și a cinstei voastre. Și ca niște adevărați supuși ai Maiestății Sale, încălziți de iubirea pentru gloria și liniștea patriei noastre, nu cruțați nici o jertfă, pentru a ne asigura această liniște și glorie.

Dreptaceea — deși avem convingerea, că nimic nu va umbri virtutea strămoșască a fiilor poporului nostru, cari în toate vremurile s'au dovedit cetățeni supuși și ostași viteji — totuși, având în vedere greutatea zilelor ce străbatem, din adâncul conștiinței noastre de datorință facem apel călduros la strămoșasca loialitate și la proverbialul dinasticism al poporului nostru credincios, îndemnând pe toți fi lui să se supună fără șovăire poruncii preafalte și înrolându-se cu grabire sub steagurile regești să pornească cu oștirile la război, având credința în Dumnezeu și în dreptatea proniei divine, care-i va duce la biruință asupra vrășmașului.

Îndatorăm deci onorata noastră preoțime și pe ceilalți conducători firești ai poporului, ca primind proclamația Maiestății Sale, adresată tuturor popoarelor din monarhie să o cetească și să o talmăcească poporului în biserică sau în alt loc potrivit pentru adunare. Să lumineze și să însuflească pe poporeni pentru împlinirea datorințelor sale patriotice, îndemnând și îmbărbătând pe cei chemați la arme și sfătuind pe cei rămași acasă la cinstirea ordinei publice și la păzirea legilor țării.

Clerul și poporul nostru s'a afirmat totdeauna ca element de ordine și încredere. Așteptăm deci, ca și în momentele acestea când țara se află în fața războiului toți să fie la locul lor și fiecare la culmea chemării sale cetățenești.

În sfârșit, urmând practicei religioase a bisericiei noastre ortodoxe onorata preoțime este invitată, ca la serviciile dumnezeiești să înalțe rugăciuni și cântări deosebite pentru stăpânirea și biruința gloriosului nostru monarh și pentru ca Domnul Dumnezeu să-i ajute lui și să supună sub picioarele lui pe tot vrășmașul și protivnicul.

Ordonăm deci ca la sf. Liturgii — după Evangelie — să se rostească ecteniile pentru Domnitorul, iar înainte de otpust să se cetească psalmii 19 și 20 și rugăciunea pentru rege și oștire, care se află în Evhologionul (Molitvelnicul) tipărit cu litere latine, după care strana va cântă troparul »Mântuește Doamne poporul tău...«

Această circulară se trimite tuturor protopresbiterilor și preoților, pentru a o lua la cunoștință și a se conforma dispozițiilor ei.

Oradea-mare la 18/31 iulie 1914.

Vasilie Mangra m. p.
vicar episcopesc.

Nr. 3457/1914.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 de zile pentru deplinirea locurilor disponibile de beneficiu în alumneul diecezan din Arad pentru anul 1914/15.

Pentru orientarea reflectanților se observează, că locuri de beneficiu de tot gratuite, de astădată, nu sunt.

Sunt numai locuri pentru jumătate beneficiu; prin urmare cei ce vor să fie primiți în cursul preparandial cu întreținere în alumneu, pe lângă beneficiul, ce eventual li-s'ar votă, vor trebui să plătească dela sine jumătate din taxa de întreținere, stabilită cu 350 cor. anual.

La beneficiul de jumătate pot reflecta toți tinerii români gr.-orientali, născuți pe teritoriul diecezei Aradului, cari au terminat cu succes cel puțin 4 clase gimnaziale, civile sau reale.

Rugările spre acest scop vor trebui trimise direct Consistorului de aici și au să fie ajustate cu următoarele documente:

1. Estras de botez;
2. Testimoniu despre studiul prestat;
3. Certificat- oficios dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial-concernent, despre starea materială a recurentului și respective a părinților lui. Certificatul să fie compus în termeni

concreți, cuprinzând precizarea de aproape a stării materiale. Certificatele lipsite de această recerință nu se vor lua în considerare.

Actele de sub Nr. 1 și 2 pot să fie și numai copii, dar autenticate la oficiul protopopesc, iar certificatul despre starea materială are să fie original.

Elevii preparandiali, cari au deja beneficiu în alumneul diecezan, încă au să trimită aici în acelaș termen, copie de pe testimoniul de curs, iar în original certificatul despre starea materială, redactat conform indicațiilor din punctul 3 de mai sus.

Arad, 21 iulie (3 august) 1914.

*Consistorul român ortodox
din Arad.*

Nr. 2302/1914. șc.

Concurs.

Pentru primirea în internatul diecezan gr. or. român din Beiuș, a elevilor, cari în anul școlar 1914—1915 vor urma liceul gr. cath. din Beiuș, se publică concurs cu termen până la 5/18 august a. c.

Taksa pentru proviziune în suma 420 cor. — la an, se va achita la rectoratul internatului în 4 rate egale și anume rata I-a 97 cor. 50 fl. la 2 septembrie st. n. a. c., când va trebui achitată și taxa de 32 cor. pentru spălat, medic, baie, întreținerea mobilierului și sporirea bibliotecii internatului; rata a II-a la 15 noiembrie a. c., rata a III-a la 1 faur 1915, rata a IV-a la 15 aprilie 1915.

Elevii, cari în curs de 30 de zile, socotite dela terminul de plată, n'au achitat plata, vor fi lipsiți de proviziune, iar cei cari ar părăsi institutul, în cursul anului școlar, din motive inacceptabile, vor trebui să despăgubească internatul cu 10 cor. de fiecare lună ce urmează.

Fiecare elev va aduce: 1 saltea, 2 cearceafuri, 2 perine, 4 fețe de perini, 1-plapomă, 4 ștergare, 3 serviete, 6 cămeși, 6 părechi de izmene, 10 rânduri de ciorapi, 12 batiste, 2 rânduri de costume de purtat, 1 palton de iarnă, 2 părechi de ghete, perii de dinți, de cap de haine și de ghete. Albiturile să poarte monogramul elevului, cusut cu fir. Toate acestea se vor trece în două inventare, din cari unul se va păstra la institut celalalt la elev.

Petițiunile de primire se vor înainta la rectorul institutului, până la terminul fixat.

La petițiune trebuie alăturate următoarele documente:

1. Testimoniu școlar.
2. Certificat medical.

3. Act de naștere provăzut cu clauzula of. parohial, care va adeveri, că respectivul aparține și azi bisericii ort. române.

În internat elevii primesc întreaga proviziune și anume: hrană, luminat, încălzit, spălat, baie și repetiția lecțiilor.

De costume, cărți, revizite de școală, precum și taxa de învățământ se vor îngriji părinții sau tutorii elevilor.

Elevii primiți anul trecut, pentru anul școlar curent, trebuie să petiționeze din nou.

Oradea-mare, din ședința Consistorul eparhial ca senat școlar, ținută la 3/16 iulie 1914.

Vasilie Mangra.
vicar episcopesc.

Spre știre!

Ce spune legea militară (art. XXX. 1912) relativ la preoți, candidați de preoți și studenți în teologie?

Pentru orientarea celor interesați, neliniștiți din cauza mobilizării generale, dăm următoarele extrase din lege și instrucție:

„Candidații de preoți a confesiunilor recepte și recunoscute de lege, întrucât se găsesc în calitatea aceasta cu ocazia asentării și sunt asentăți, la cererea lor au să fie transpuși în rezervă. Aceștia (candidații de preoți) în scopul continuării studiilor teologice, *sunt scutiți atât în timp de pace cât și de războiu* de orice serviciu activ, instrucție militară, deprindere de arme și controale (§ 29 din lege). Acest favor se sistează, dacă candidații de preoți în curs de 4 ani dela terminarea studiilor teologice nu sunt aplicați ca parohi ori ca profesori cu caracter preoțesc“ (§ 106 pct. 2 lit. b, din instrucția legii militare).

„Fiecare presbiter sfințit, respective paroh aplicat sau profesor cu caracter preoțesc au să fie introduși pe durata obligamentului de serviciu militar în evidența rezervei dela honvezi și în caz de mobilizare ori de războiu, (dacă acestea s'au întâmplat sub durata obligamentului de serviciu) poate fi angajat la serviciu duhovnicesc pentru întreaga forță armată (§ 29 pct. 4 din lege).

Ca presbiter sfințit, respective ca paroh (duhovnic) aplicat sau profesor cu caracter de preot trebuie considerați în bisericile catolice și gr.-or. candidații de preoți după sfințirea lor de preoți, dacă o dovedesc aceasta cu atestatul autorității eparhiale.“ (§ 107 pct. 3 lit. a, din instrucția legii).

Totodată pentru a afla adevărul în chestia aceasta, ne-am informat personal la *autoritățile militare competente*, unde ni-s'au răspuns categoric, că teologii și preoții *deocamdată* nu sunt obligați să se prezenteze la regimintele lor, ci au să aștepte *convocare specială*.

Prin urmare preoțimea noastră să nu se alarmeze zadarnic, alergând în ruptul capului pe la orașe, ci să stea la postul ei, liniștind pe cei rămași acasă, susținând ordinea la sate, iar pe cei chemați sub arme înbărbătându-i să-și facă datoria către tron și patrie.

După „Telegraful Român“.

Școala civilă de fete din Sibiu.

Ape!

În timpul din urmă s'au deschis și în sinul poporului român mai multe școli superioare de fete române. Învățământul acestora s'a organizat în conformitate cu programul oficial de studii, ca să imbie și institutele noastre cel mai nimerit prilej fiicelor poporului român pentru însușirea limbilor străine, d. p. limba maghiară, germană și franceză.

Cu deosebire în școala civilă (secundară) de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu, se poate însuși limba germană în deplină măsură, deoarece în acest oraș, în precumpănire germană încă, mediul contribuie mult în această privință.

Nu e de înțeles deci, pentru ce să mai alerge în continuu publicul nostru cu fetițele sale pe la școli străine pentru învățământul limbii germane ș. a., când în institutele noastre sunt făcute toate dispozițiile trebuitoare, ca să se poată învăța și acele limbi. Ba, știința pedagogiei și practica vieții ne dovedește, că paralel cu învățământul limbii materne și pe temeiul acesteia, orice limbă străină se învață mai temeinic, mai conștient și mai luminat.

În acest sens s'a pronunțat, constatăm cu plăcere, și Congresul Uniunii Femeilor Române din 8 iunie a. c. Iar glasul femeii și al mamelor române e cel mai chemat glas în chestiune, pentru care numai aderența sinceră mai poate avea loc.

Apelăm deci la bunul simț al poporului român, să grăbească a înscrie fetițele sale la institutele române de învățământ, cari s'au înființat din jertfele sale marimoase și pentru trebuințele sale proprii.

Din încredințarea On. Comitet al Asociațiunii.
Sibiu, în Iulie 1914.

Direcțiunea
școlii civile de fete a
Asociațiunii.

CRONICA.

Congresul învățătorilor români aplicați la școlile confessionale aparținătoare mitropoliei gr. ort. române din Ungaria, convocat — prin P. C. Sa părintele protosințel Roman R. Ciorogariu, în calitate de comisar mitropolitan — pe 10/23 august a. c. în Arad, se amână pe timp nedeterminat. Arad, la 6 august (28 iulie) 1914. Din încredințarea P. C. Sale a Dlui comisar mitropolitan, Iosif Moldovan învățător, director școlar.

În internatul școlilor românești din Brașov se primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului Brașov, str. Prundului (Porond utca 39).

Concurse.

Nr. 300 M.

Pentru două burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea Trandafil, și anume: una din arhidieceza Transilvaniei și una din dieceza Aradului (teritoriul ambelor consistorii) se publică concurs cu termin până la 7/20 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrui cu următoarele documente:

a) Estras din matricula botezaților, pe care să fie indusă adeverința parohului local ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum bisericii gr. or. rom. din mitropolie.

b) Certificat (atestat) de sărăcie dela antistia comunală, vidimat de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Testimoniu școlastic din anul trecut școlar cu nota generală »eminent«, amăsurat dispozițiilor actului fundațional.

Concurentul are să expună în cererea sa expres, dacă mai beneficiază de vre-un stipendiu ori ajutor de undeva.

Cererile sunt a se adresa și a se trimite Consistorului mitropolitan gr. or. român în Sibiiu (Nagyszeben) până la termenul fixat.

Sibiiu, 3/16 Iulie 1914.

Consistorul mitropolitan.

Pe baza ord. Ven. Conzistor eparhial din Oradea mare, Nr. 2175 B. 1914, în urma răposării preotului Alesandru Serban, pentru parohia de cl. III Hotar, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumentele.

I. Din Hotar.

1. Casa parohială cu dependențele ei și intravilanul.

2. Pământ parohial în mărime de 16 jughere catastrale, arător și fâneațe.

3. Bir parohial dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz, care se poate rescumpără cu 2 cor.

4. Drept de pășunat pentru vite.

5. Stolele îndatinate.

6. Intregirea dela stat.

II. Din filia Peatra.

1. O holdă catastrală pământ arător.

2. Dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz care se poate rescumpără cu 2 cor.

3. Stolele îndatinate.

4. Drept de pășunat.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poștiți să-și înainteze, în termenul regulamentar cererea de concurs, adresată comitetului parohial din Hotar și Peatra, Prea Onor. oficiu protopresbiteral din Mezôtelegd, având dânsii cu prealabila autorizare a protopresbiterului concernent, a se prezenta în sfânta biserică din Hotar și Peatra, spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic, serviciul divin și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alesandru Munteanu* protopresbiter, —□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Prăjești (Parázs) se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele: a) 300 cor. din cassada epitropiei culturale. b) Venite stolare 10 cor. c) Pământ învățătoresc cu dreptul de pășunat rescumpărat în bani; 160 cor. d) 9-60 Hl. bucate rescumpărate în bani 124-80 cor. e) 60 l. mazere rescumpărată în bani 8-40 cor. f) 16 metri de lemne pentru învățător rescumpărat în bani împreună cu cărușie 80 cor. g) Conferințe 20 cor. Locuință în natură și grădină de legume.

Intregirea salariului dela stat e în curgere.

Reparări mai mici și curățirea la locuința învățătorului, atât pe dinlăuntru cât și pe dinafară, cade în sarcina învățătorului, iar a saiei de învățământ în sarcina comunei bisericesti.

Alesul va prevedea cantoratul fără alta remunerare.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1 Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Recursele adresate comitetului parohial din Prăjești, sunt a se înainta oficiului ppbiteral din Buteni, (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din Prăjești spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, ppbiter insp. școl. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Selageni (Szelezsény) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. În bani 200 cor. 2. 6 Hl. grâu 90 cor. 3. 6 Hl. cucuruz 66 cor. 4. 24 m. lemne și pentru sala de inv. 120 cor. 5. 0-6 Hl. fasole 8 cor. 6. Scripturistică 6 cor. 7. Conferință 20 cor. Stola, 20 cor. Intregire se cere dela stat.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație. Recursele adresate către comitetul parohial din Selageni sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Camna (Kávna) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate. lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 20 cor. Intregirea de stat e în curgere.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial din Camna sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni Körösbökény, având reflectanții a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școl. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. gr. ort. română din Suiugd (Szunyogd) protopopiatul Orăzii-mari, se escrie concurs cu termen de recurgere 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Locuință nouă corespunzătoare cu grădină de legumi.
2. Pământ 13 jughere catastrale parte arător, parte fâneață, prețuit în 200 de cor.
3. În bani gata 200 de cor. solviți în rate trei lunare.
4. Dela 100 numere de case, 100 vici de bucate, ori prețul acelorla à 2 cor. de tot 200 de cor.
5. Pentru conferință 20 de cor.
6. Pentru scripturistică 10 cor.
7. Stolele îndatinate.

Alesul va avea să provadă cantoratul fără altă remunerațiune.

Dările publice după pământ cad în sarcina învățătorului:

Ajutorul de stat este asigurat.

Alesul învățător este îndatorat să instrueze elevii în cântările bisericesti, și a-i conduce în Dumineci și sârbători la serviciul divin, fără altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite petițiile instruite conform legilor din vigoare, comitetului parohial din Suiugd pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Oradea-mare, dela recurenți se poftesc, ca sub durata concursului, să se prezenteze în în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din loc, pentru a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Andrei Horvath* protopop inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci, cantonale dela școala gr. or. rom. din Agriș, (Almásreges) se escrie concurs cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din casada cultuală 800 cor.
2. Salariul conform art. XXVII din 1907 a fost întregit cu 400 cor. ajutor de stat, deci se considera de asigurat și după gradație și clasă conform art. XVH 1913.

3. Până ce comuna bisericască va pune la dispoziția învățătorului cortel în natură, i-se asigură relutul de cortel de 240 cor. pe an.

4. Pentru conferințe 30 cor.

5. Dela înmormântări simple 1 cor. dela mai pompoase 2 cor. dacă va fi poftit. Curatorul, încălzitul salei de învățământ și scripturistica le va prevedea comuna bis. din al său. Dela reflectanți se prețuie dovedirea capacității de a instrui și conduce cor, pentru serviciu i-se asigură din casada bisericii deocamdată o remunerație anuală de 100 cor. Alegândul este obligat a îngriji de conducerea stranelor de instruirea elevilor în cântarea bisericască și conducerea regulată la s. biserică. Reflectanții sunt datori a-și subșterne recursurile în termenul arătat com. par. din Agriș, pe cale of. ppresbiteral din Șiria (Világos) ajustate cu următoarele documente originale: a) estras de botez din matr. bis. eventual și civilă. b) diploma de învățător. c) atestat de apartinență (illetőségi biz.) d) atestat despre eventualul serviciu prestat. e) declarație referitoare la serviciul militar, și substituirea pe speșele alesului în caz de serviciu de un an. Dela recurenți se așteaptă ca sub durata concursului să se

prezenteze în s. bis. din Agriș, spre a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic.

Din ședința com. par. ținută în Agriș 13/26 Iulie 1914.

Georgiu Papp
preot preș. com. par.

Romul Motorca
paroh not.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător cu începere dela 1 Septembrie 1914 la școala populară ortodoxă-română din Ecica-română (Óecska, comitatul Torontál) se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala” cu următoarea dotațiune anuală:

Salariu fundamental 1200 cor., relut de cortel 240 cor. pentru scripturistica 10 cor. și de fiecare conferință învățătorescă, la care va participa, în diurnă și viație 12 cor.

Învățătorul va avea să se conformeze următoarelor îndatoriri:

1. Va cerceta regulat s. biserică cu elevii săi și va țineă o strană în biserică la cântare.

2. Va țineă școala de repetiție cu elevii îndințați conducerii sale.

3. Va lua parte la înmormântări, unde va fi poftit, pe lângă taxa ștolară uzuată.

Reflectanții au să-și înainteze în termenul indicat recursurile adresate comitetului parohial, — la adresa Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Banat-Comloș (Nagykomlós, comt. Torontál) — vând să le ajusteze cu următoarele documente în original:

- a) Estras de botez.
- b) Diploma de învățător.
- c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány).
- d) Atestat de serviciu de până acuma.
- e) Declarație privitoare la serviciul militar și obligamentul de substituire pe speșele și răspunderea sa în caz de serviciu ca voluntar pe un an.

Dela recurenți se poftesc ca sub durata concursului să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică parohială din loc spre a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic.

Ecica-română, din ședința comitetului parohial ținută la 5/18 Iunie 1914.

Petru Bugaru
președinte.

Ștefan Ștefu
notar.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopop inspector tractual.

—□—

3—3

La librăria diecezană din Arad.

Au apărut și se găsesc de vânzare
Șaizeci și cincisprezece predici populare
premiatate de academia română

de

Arhim. I. Scriban.

à cor. 4. exempl.
plus porto 30 fil.